

Protokollsutdrag

Sammanträdestid	2024-03-06 kl 13:00-13:30
Plats	Sessionssalen, stadshuset
Utses att justera	Helena Nanne
Justeringen	2024-03-13
Protokollet omfattar	§68

Underskrifter	Sekreterare	 Martin Ljungberg	
	Ordförande	 Katrín Stjernfeldt Jammeh	
	Justerande	 Helena Nanne	

Beslutande ledamöter

Katrin Stjernfeldt Jammeh (S) (Ordförande)
Roko Kursar (L) (Vice ordförande)
Helena Nanne (M) (Andre vice ordförande)
Sofia Hedén (S)
Mubarik Mohamed Abdirahman (S)
Håkan Fäldt (M)
Anton Sauer (C)
Magnus Olsson (SD)
Anders Olin (SD)
Anders Skans (V)
Stefana Hoti (MP)
Amani Loubani (S) ersätter Andréas Schönström (S)
Tobias Petersson (V) ersätter Emma-Lina Johansson (V)

Ej tjänstgörande ersättare

Anders Rubin (S)
Sanna Axelsson (S)
Anders Nilsson (S)
John Eklöf (M)
Farishta Sulaiman (M)
Tony Rahm (M)
Rickard Åhman Persson (SD)
Anders Pripp (SD)
Sadiye Altundal (V)
Janne Grönholm (MP)
Sara Wettergren (L)

Övriga närvarande

Andreas Norbrant (stadsdirektör)
Anna Westerling (ekonomidirektör)
Carina Nilsson (ordförande kommunfullmäktige (S))
Emma Sandberg (enhetschef)
Henrik Loveby (avdelningschef)
Johanna Juhlin (HR-direktör)
Jonas Rosenkvist (avdelningschef)
Magdalena Bondeson (sektionschef)
Martin Ljungberg (nämndsekreterare)
Mats Holmström (kommunikationsdirektör)
Micael Nord (näringslivsdirektör)
Nicklas Sjöqvist (enhetschef)
Per-Erik Ebbeståhl (avdelningschef)
Sedat Arif (kommunalråd (S))
Tomas Barring (chefsjurist)

§ 68 Forum för demokrati och mänskliga rättigheter - Rapport 7 Röster från området Bellevuegården och Lorensborg

STK-2023-1530

Sammanfattning

Den 19 december 2019 beslutade kommunfullmäktige att inrätta Forum för demokrati och mänskliga rättigheter. Det beslutades under våren 2023 att forumets inriktning ska vara en geografiskt inriktad dialog. Ambitionen var att dialogen skulle genomföras i samverkan med pågående samverkansarbeten i lokalområdet och knytas till befintliga områdesteam inom ramen för CTC-arbetet (Communities That Care), bidra till utveckling av området samt vara ett inslag i den ordinarie verksamheten.

Under hösten 2023 har två dialoger och ett antal möten genomförts med boende och aktörer i Bellevuegården och Lorensborg. Resultaten från dessa möten och dialoger sammanfattas i den bifogade rapporten. Stadskontoret ser rapporten som en viktig del i det fortsatta arbetet och rapporten kommer att användas som ett underlag för diskussioner om områdets utveckling och för att ta fram åtgärdsförslag i syfte att utveckla Bellevuegården och Lorensborg.

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar

1. Kommunstyrelsen godkänner Rapport 7 - Röster från området Bellevuegården och Lorensborg och lägger den till handlingarna.
2. Kommunstyrelsen skickar Rapport 7 – Röster från området Bellevuegården och Lorensborg till samtliga nämnder att beakta i det fortsatta utvecklingsarbete.

Reservationer och särskilda yttranden

Magnus Olsson (SD) och Anders Olin (SD) avser lämna in ett särskilt yttrande, bilaga 15.

Beslutet skickas till

Forum för demokrati och mänskliga rättigheter

Samtliga nämnder

Stadskontoret, Hållbarhetsavdelningen

Stadskontorets handläggare

Beslutsunderlag

- Förslag till beslut KSAU 240304 § 95 Forum för demokrati och mänskliga rättigheter - Rapport 7 Röster från området Bellevuegården och Lorensborg
- G-Tjänsteskrivelse KSAU 240219 Forum för demokrati och mänskliga rättigheter - Rapport 7 Röster från området Bellevuegården och Lorensborg
- Rapport KSAU 240304 Forum för demokrati och mänskliga rättigheter

Särskilt yttrande

Ärende 20. Forum för demokrati och mänskliga rättigheter - Rapport 7 Röster från området Bellevuegården och Lorensborg

Sverigedemokraterna ser i nuläget mycket positivt på det arbete som bedrivs inom forumet och då främst kopplat till dialog med malmöborna ute i deras verklighet. Politiskt tjafs och olika förslag kopplat till hur Malmö kan bli bättre är viktigt i många forum, men inte i forum för demokrati. Så här långt har vi sluppit detta utan i stället blir detta ett forum för malmöborna men även ett konstruktivt forum för oss politiker.

Vi vill särskilt lyfta det som framkommer i tjänsteskrivelsen kopplat till lärdomar inför framtida dialoger med medborgarna. Lärdomar inför kommande dialoger är bland annat att det är bra att utgå ifrån områdesteamets arbete och lokala behov samt att använda öppna frågor. Arbetsgruppen bedömer även att det skulle vara en fördel att utgå från samma frågeställningar i kommande områdesbaserade dialoger. Det skulle medföra att det går att göra jämförelser mellan olika delar av staden samt att en mer övergripande bild av hur Malmöborna uppfattar sina möjligheter till delaktighet kan tecknas. En annan rekommendation är att organisation, roller och tidplan för genomförande av kommande dialoger blir tydligare så att processen för att samordna och återkoppla information till relevanta aktörer blir tydligare. Vi tror också att ett utskick med post kan innebära att fler berörda i området dyker upp och träffar oss politiker och att vi tydligt påtalar att ni finns chansen att göra sin röst hörd. Lika viktigt är återkoppling till de som deltagit att det så långt det är möjligt blir verkstad på riktigt.

Kommunstyrelsen 2024-03-06

Magnus Olsson (SD)

Anders Olin (SD)

Med instämmande av

Rickard Åhman Persson (SD)

Anders Pripp (SD)

Forum för demokrati och mänskliga rättigheter – rapport 7

Om inkludering, delaktighet och områdets utveckling. Områdesbaserad dialog Bellevuegården/Lorensborg.

Stadskontoret: Hållbarhetsavdelningen

Upprättad: 2023-01-12

Version: 1

Ansvarig: Sofia Rönnqvist

Förord

Människor formas av platser där de lever och lär. Därför är det viktigt att Malmöbor är och känner sig delaktiga i sitt lokalområde och att de kan vara med och påverka stadens utveckling. Idag ser det dock ut att röra sig åt andra hållet, med ett minskat intresse av att göra sin röst hörd genom etablerade arenor, en minskad vilja att delta i politiska partier och ett rekordlåg valdeltagande i de allmänna valen 2022.

I Malmö tas denna utveckling på allvar och Malmöbornas intresse för delaktighet i staden har därför undersökts vidare. Malmö stads undersökning visar att ett politiskt utanförskap, att inte känna sig sedd och hörd, skapar brist på tillit, trygghet och framtidstro. En förklaring till känslan av politiskt utanförskap kan vara att en stor andel i utsatta områden upplever att gapet mellan medborgare och politiker är stort. Med verktyg som Forum för Demokrati och Mänskliga rättigheter är avsikten att försöka minska det upplevda gapet. Syftet är att öka Malmöbornas delaktighet i hela staden.

I Forumet har därför frågan ställts om hur Malmöborna ser på inkludering och delaktighet utifrån de områden som de bor i. Känner Malmöborna sig delaktiga och inkluderade i sin stad? Och vad behövs för att nuvarande och framtida Malmöbor ska känna sig inkluderade och som att staden också är deras? ’

Första området som har undersökts var bostadsområdena Lorensborg och Bellevuegården som ligger i västra Stadionområdet, söder om Pildammsparken. Samtalen har varit givande och gett en inblick i det dagliga livet för många. Beskrivningar av området, dess närhet till stadskärnan, havet och stadion har lyfts fram – samtidigt som de utmaningar som finns har tydliggjorts och beskrivits med Malmöborna i fokus. Rapporten avslutas med flera förslag på åtgärder som Malmöborna själva formulerat. Hösten 2024 träffar Forumet deltagarna igen och återkopplar hur förslagen har tagits vidare i staden.

För att Malmö ska bli en hel och hållbar stad måste Malmöborna vara och känna sig inkluderade och delaktiga i staden. Malmö måste vara alla Malmöbors stad.

Amani Loubani

Kommunalsråd för demokrati och mänskliga rättigheter samt ordförande i Forum för demokrati och mänskliga rättigheter

Innehållsförteckning

Förord.....	2
1. Inledning.....	5
Demokrati, delaktighet och inkludering	5
Forum för demokrati och mänskliga rättigheter.....	5
Geografiskt inriktad dialog	6
Organisation	7
Process och frågeställningar.....	7
Läshänvisning	10
2. CTC-arbetet	11
Lokal utveckling genom CTC-metoden	11
Så upplever barn och unga sin tillvaro i området	11
Handlingsplanen	13
3. Metodreflektioner	14
Ansatsen.....	14
Materialets karaktär: några reflektioner	15
Lärdomar inför kommande dialoger	15
4. Röster från området.....	17
Områdets karaktär	17
Några ögonblicksbilder och tillbakablickar	17
Frånvarande vuxna.....	19
Otrygghet, droger och generationskonflikter.....	20

Tristess, stigmatisering och upplevelsen av utanförskap	22
Delaktighet, inkludering och demokrati	24
5. Vad kan göras för att öka delaktigheten?	26
De lokala aktörernas bild	26
Konkreta förslag.....	28
Lokaler, offentliga platser för socialt umgänge, civilsamhälle och delaktighet	28
Föräldrastöd och coachning.....	29
Samverkan, stöd från det offentliga och trygghetsskapande åtgärder	29
Käll- och litteraturförteckning.....	31

1. Inledning

Demokrati, delaktighet och inkludering

I 2016 års demokratiutredning "Låt fler forma framtiden" (SOU: 2016:5) konstateras det att demokratin i grunden är stark men att den politiska ojämlikheten ökar och att det finns en rad utmaningar. Exempelvis visar undersökningar att förtroendet för regeringen och riksdagen har ökat under senare år och att intresset för politik bland unga är starkt. Utmaningen består i att klyftan mellan de som deltar och de som inte deltar har vidgats. Detta visar sig inte minst i deltagandet i politiska partier och i civilsamhällesorganisationer. I utredningen konstateras det även att skiljelinjen mellan de "demokratiskt aktiva" och de "demokratiskt passiva" i stor utsträckning sammanfaller med andra sociala och ekonomiska klyftor i samhället. I Malmö visar sig dessa klyftor bland annat i skillnader i valdeltagande i både riksdags- och kommunfullmäktigeval mellan olika grupper. Exempelvis är valdeltagandet högre bland dem som har eftergymnasial utbildning än för de som har lägre utbildning. Det är även högre bland inrikes- än utrikesfödda malmöbor.

I "Låt fler forma framtiden" lyfts det även fram att skillnaderna i delaktighet i allt större utsträckning får en rumslig och geografisk dimension när segregeringen ökar. Mellanmänsklig tillit (socialt kapital) som är en viktig grundbult för en fungerande demokrati skiljer sig också åt beroende på var människor bor. Exempelvis visar forskarna Sören Holmberg och Bo Rothstein (2022) att både den generella tilliten (tillit till människor i allmänhet) och den partikulära tilliten (tillit till de människor som bor i det egna grannskapet) är lägre bland utsatta grupper såsom arbetslösa, personer med sjuk- och aktivitetsersättning, invandrare och personer som bor i resurssvaga områden.

Forum för demokrati och mänskliga rättigheter

Den 19:e december 2019 beslutade kommunfullmäktige att inrätta Forum för demokrati och mänskliga rättigheter. Kommunfullmäktige gav varje parti som har representation i fullmäktige i uppdrag att utse en ledamot till forumet. Samtidigt togs beslutet att upphäva Rådet för demokrati och trygghet.

När formerna för Forum för demokrati och mänskliga rättigheter byggdes upp har erfarenheter från tidigare satsningar inom området demokrati och mänskliga rättigheter beaktats. Följande erfarenheter har varit centrala i utformningen av forumet:

- Att utse förtroendevalda från samtliga partier som är representerade i kommunfullmäktige.
- Att låta begreppet ”medborgare i Malmö” inkludera såväl strukturerade som mer ostrukturerade sammanslutningar för samtal genom dialogmöten.
- Låta formen för såväl möten i forumet som i dialogmöten vara informell.
- Låta innehållet för mötena vara brett i sin ansats i att beröra och utveckla demokratin och de mänskliga rättigheterna i Malmö.
- På ett strukturerat sätt återkoppla till de aktörer som deltagit i dialogmötena.

Dialogmöten har genomförts på olika teman. Under hösten 2022 låg fokus på att föra samtal med representanter från Malmö stads förvaltningar utifrån de tidigare framtagna rapporterna:

- 1. Hatbrott – ungdomar.
- 2. Hatbrott – utsatt i yrkesroll.
- 3. Utsatta i nära relationer.
- 4. Demokratifrågor för årsrika.
- 5. Vad betyder demokrati för dig?

Arbetet sammanställdes i rapporten:

- 6. Dialogmöten 2020-2022. Resultat och framtida utmaningar.

Geografiskt inriktad dialog

I det möte som Forum för demokrati och mänskliga rättigheter genomförde i juni 2023 diskuterades hur forumets kommande upplägg skulle se ut. Det beslutades då att forumets inriktning kommer att vara en geografiskt inriktad dialog som främjar delaktighet och som fokuserar på ett område. Ambitionen var att dialogen skulle genomföras i samverkan med pågående samverkansarbeten i lokalområdet och knytas till befintliga områdesteam inom ramen för CTC-arbetet (Communities That Care), bidra till utveckling av området samt vara ett inslag i den ordinarie verksamheten. Ambitionen var även att arbetet ska resultera i områdesbaserade rapporter som skulle innehålla

rekommendationer och förslag till berörd nämnd inom det aktuella området, till kommunstyrelsen och till områdesanavariga inom CTC. I mötet beslutades det att geografiskt inriktade dialogmöten skulle genomföras två gånger under hösten (Minnesanteckningar Forum för demokrati och mänskliga rättigheter 2023-06-11). En mer omfattande redogörelse för det arbete som sker inom ramen för CTC beskrivs i avsnitt två.

Organisation

Dialogerna har genomförts av ett team av tjänstepersoner tillsammans med forumets politiker:

- De politiker som medverkar i forumet är kommunalrådet för demokrati och mänskliga rättigheter och forumets ordförande Amani Loubani (S) samt John Roslund (M), William Gibeck (L), Markus Jonasson Krook (C), Showan Shattack (V), Stefana Hoti (MP), Magnus Olsson (SD).
- En arbetsgrupp med tre tjänstepersoner har varit med och planerat, samordnat, genomfört och dokumenterat dialogerna. Det är en tjänsteperson från fritidsförvaltningen som är utvecklingsledare för CTC-arbetet i Bellevuegården/Lorensborg samt två tjänstepersoner från stadskontoret varav en är rapportskrivaren.

Process och frågeställningar

Under hösten 2023 har möten genomförts för att diskutera upplägget på, och genomförandet av, höstens dialogmöten. En plan för dialogmötena togs fram av tjänstepersoner på stadskontoret och fritidsförvaltningen i samråd med kommunalrådet för demokrati och mänskliga rättigheter.

Under hösten 2023 har följande dialogmöten genomförts:

Dialogmöte den 19 september (17.20-20.00) med aktörer verksamma i området. Mötet hölls på stadshuset och inbjudan samordnades av områdets utvecklingsledare. De som deltog i mötet var:

- Representanter från Hemmaplans Sociala IF Lorensborg, MKB, Svenska kyrkan Hyllie, Nattvandring Lorensborg, Malmö stad Ung Fält, Flamman SFC, Stena Fastigheter, Lokala Hyresgästföreningen Lorensborg, Lekande kvarter, Malmö stad Bellevuegårdsbiblioteket, Malmö stad Lorensborgsskolan samt Malmö stad Lorensborgs fritidsgård.

- Politiker från Forum för demokrati och mänskliga rättigheter.
- Tre tjänstepersoner deltog för att facilitera mötet och ta anteckningar.

Områdets utvecklingsledare ledde samtalet tillsammans med forumets ordförande. Mötet inleddes med att forumets ordförande gjorde en kort inledning. En tjänsteperson från stadskontoret redogjorde kort för risk- och skyddsfaktorer utifrån vad som framkommit i områdesteamets analysarbete. Mötet var sedan uppdelat i följande punkter:

- Deltagarna i mötet fick i uppgift att göra en kort reflektion kring hur de uppfattar området och områdets utveckling.
- Deltagarna fick även reflektera över vad som krävs för att öka delaktigheten i området. Frågeställningen som de fick arbeta med var följande: Vad är det vi tänker att vi (eller de vi arbetar för) behöver för att känna oss delaktiga och inkluderade i vårt område specifikt, samt i Malmö i stort?
- I den sista delen av dialogen fick de representerade politikerna möjlighet att komma med kommentarer och frågor till de andra deltagarna.

Dialogmöte den 8 november (18-20.00) med boende i området. Mötet hölls på Lorensborgskolan och mötets planering utgick ifrån vad som framkommit i det första dialogmötet. Då frånvarande föräldrar och konflikter mellan yngre personer och personer som bott länge i området var teman som framkom ur den första dialogen beslöts det att det andra dialogmötet skulle hållas med två grupper av boenden: föräldrar och personer som bott länge i området. En förfrågan gick ut via områdesteamet för att komma i kontakt med de två målgrupperna. Det gjordes även enskilda uppsökande kontakter och utdelning av informationsblad. Kontakt togs sedan via telefon där intresserade fick anmäla sig till mötet.

Dialoger hölls med de två grupperna på följande sätt:

Den första samtalsgruppen var tänkt att bestå av inbjudna i området som är föräldrar. Då det var ett visst bortfall av föräldrar, bland annat på grund av sjukdom, bjöds en grupp unga män in till dialogen. Dessa hade stannat till i dörren och de var nyfikna på vad det var för möte som arrangerades.

Upplägget i den första samtalsgruppen var ett öppet samtal om deltagarnas syn på inkludering, delaktighet, påverkan och områdets utveckling utifrån

deltagarnas egna upplevelser. Fyra politiker deltog i samtalet och kommunalrådet för demokrati och mänskliga rättigheter ledde det.

Den andra samtalsgruppen bestod av personer som bott en längre period i området. Det var fyra män och tre kvinnor i varierande åldrar som deltog i samtalet samt tre politiker; kommunalrådet för demokrati och mänskliga rättigheter samt två andra politiker. Upplägget i den andra samtalsgruppen liknande upplägget för den första samtalsgruppen med den skillnaden att samtalet fick ett annat fokus.

Områdets utvecklingsledare ledde samtalet tillsammans med forumets ordförande. Ytterligare tre tjänstepersoner från stadskontoret deltog. En av dessa tog anteckningar.

Förutom dessa ovanstående dialogmöten har följande möten genomförts:

- Nattvandring med Nattvandningsgruppen och Ung fält, 6 oktober.
- Besökt Lorensborgsskolan med elevhearing, 17 oktober.
- Besökt Lekande kvarter, Stadiogatan, 17 oktober.
- Besökt Fritidsgården på Lorensborg, 20 oktober.

I dessa möten deltog forumets ordförande och ett antal andra personer. Ett möte genomfördes sedan med forumets ordförande där rapportskrivaren ställde frågor och tog anteckningar om vad som framkommit ur de ovan nämnda mötena.

Det material som har samlats in genom dialogerna kommer att återföras på följande sätt (förutom att det tillgängliggörs genom föreliggande rapport):

- Presentation vid möte med forumets politiker och deltagande aktörer från området i januari 2024.
- Rapporten är planerad att gå till beslut i kommunstyrelsens arbetsutskott samt i kommunstyrelsen i januari och februari 2024.
- Hösten 2024 planeras ett uppföljningsmöte med forumet och de som deltog vid dialogmötena den 19 september och 9 november.

Läshänvisning

Föreliggande rapport är upplagd på följande sätt:

- 1) Först följer en kort beskrivning av CTC-arbetet och områdesteamet samt vilka slutsatser som har kommit ur detta arbete.
- 2) Sedan följer ett avsnitt som behandlar metodreflektioner när det gäller insamling och bearbetning av den data som samlats in genom dialogerna. I avsnittet lämnas även lärdomar från processen och rekommendationer inför kommande dialoger. Den som inte är intresserad av metodfrågor kan med fördel hoppa över detta avsnitt.
- 3) I det nästkommande avsnittet följer en redogörelse för hur deltagare och aktörer som är verksamma i området uppfattar områdets karaktär.
- 4) I det sista avsnittet redogör olika aktörer för hur man arbetar för ökad delaktighet i området. I slutet av detta avsnitt samlas även en rad förslag som kommit från olika aktörer och deltagare om hur delaktigheten i området kan ökas.

2. CTC-arbetet

Lokal utveckling genom CTC-metoden

Områdesteamet bildades 2018 när Malmö stad startade upp ett nytt, långsiktigt systematiskt trygghetsarbete i fem lokalområden. Områdesteamet består av aktörer i lokalområdet som på olika sätt arbetar med, och för, barn och unga. De lokala aktörerna är Arbetsmarknads- och socialförvaltningen: Uppsök Ung Malmö, Bellevuegårdsbiblioteket, Bladins grundskola, Flamman Socialt Förebyggande Centrum, Fritidsförvaltningen: Lorensborgs fritidsgård, Malmö Idrottsakademi, Förskoleförvaltningen: Hålsjöns förskola och Svansjöns förskola, Hemmaplans Sociala IF Lorensborg, Hylliebadet, Hyresgästföreningen, Konstnär, Lekande kvarter, Lokala Hyresgästföreningen Lorensborg, Grundskoleförvaltningen: Lorensborgsskolan, Gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen: Malmö Idrottsgymnasium, Malmö Pingstförsamling, MKB Fastighets AB, Polisen, Räddningstjänsten SYD Hyllie, Stadsbyggnadskontoret, Stena fastigheter, Svenska kyrkan, Växtvärket: Gatulabba.

CTC-metoden ligger till grund för ett lokalbehovsanpassat utvecklingsarbete och är ett tillsammansarbete med målet att skapa goda uppväxtvillkor för barn och unga. Det kombinerar lokalt engagemang med forskning om förebyggande arbete. Arbetssättet bygger på att det finns faktorer i barnens olika livsmiljöer som kan orsaka ett problem, till exempel ungdomskriminalitet och bruk av alkohol och narkotika, uppstår. Det förebyggande arbetet går ut på att påverka dessa bakomliggande orsaker - om vi minimerar riskfaktorerna så ökar vi möjligheten att barn kan få en positiv utveckling (Catalano & Hawkins 1996). Genom att mäta olika faktorer samt att flera aktörer sedan tillsammans arbetar för att förändra de faktorer som påverkar flest barn i området möjliggörs att aktörerna tillsammans kan skapa bättre uppväxtvillkor.

Så upplever barn och unga sin tillvaro i området

Malmö stad mäter genom en skolenkät de bakomliggande orsakerna till problem så som våld, kriminalitet, ofullständig skolgång, psykisk ohälsa, sexuellt risktagande samt bruk av tobak, alkohol och narkotika, genom att identifiera hur risk- och skyddsfaktorer fördelar sig i de olika lokalområdena. Att fråga barn och unga om hur de upplever sin tillvaro är en ovärderlig kunskapskälla i arbetet med att skapa goda uppväxtvillkor. Resultatet av skolenkäten analyserades i områdesteamet som fann att det problem som är

mest utbrett bland barn och unga i området är kopplat till alkohol- och narkotikabruk. För att komma tillrätta med detta har områdesteamet påbörjat ett långsiktigt arbete för att förändra de bakomliggande orsakerna till problemen. Särskilt fokus riktas mot de riskfaktorer som har identifierats i området. Dessa är:

- **Bristfällig organisation i närområdet.** Det betyder att barnet inte känner sig tryggt i sitt bostadsområde, att barnet upplever att det finns mycket kriminalitet och droghandel där, att det ofta är slagsmål, mycket klotter och att det är många hus som är slitna och dåligt skötta.
- **Bristande föräldraskap.** Det betyder att barnet upplever att det inte finns tydliga regler i familjen, eller att vårdnadshavaren inte frågar om barnet gjort läxan, bryr sig om ifall barnet skolkar, vet var och med vem barnet är eller vet om barnet kommer hem i tid. När barnet upplever att det inte finns tydliga regler i familjen när det gäller alkohol och droger och när vårdnadshavarna inte skulle märka om barnet drack alkohol eller bar pistol eller revolver utan deras tillstånd.
- **Känsla av skolmisslyckande och/eller låg måluppfyllelse.** Det handlar dels om barnets upplevelse av men också faktiska måluppfyllnad eller betyg.

Områdesteamet arbetar också främjande för att stärka områdets skyddsfaktorer (som idag är svaga):

- **Tillfälle att få delta och bidra i prosociala sammanhang i närområdet.** Det betyder att barnet upplever att det finns vuxna i området (som inte är barnets släktingar) som barnet litat på och som hen skulle kunna prata med om viktiga saker. När barnet upplever att det finns aktiviteter som är tillgängliga, såsom idrottsföreningar, kulturaktiviteter (dans, teater, band, kör, bild och form, Kulturskolan) uteaktiviteter (Scouter, 4H, friluftaktiviteter, idrottsföreningar) eller annan ungdomsverksamhet i olika föreningar, organisationer eller trossamfund.
- **Anknytning till familjen.** Det är när barnet upplever att hen har en nära relation till en eller två vårdnadshavare och att de berättar om sina tankar och känslor för denna eller dessa.
- **Tillfälle att få delta och bidra prosocialt i skolan.** Det är när barnet upplever att hen får vara med och påverka vilka ordningsregler som ska gälla för alla, när lärarna ger möjligheter att ta ansvar för uppgifter som har med skolmiljön att göra, till exempel att delta i matråd, i aktivitetsråd, i festråd eller vara elevskyddsombud eller liknande. Att det finns vuxna på skolan som barnet litat på och kan prata med om viktiga saker och

att barnet har möjlighet att påverka vilka teman och aktiviteter de ska arbeta med, eller på annat sätt påverka undervisningens innehåll.

Handlingsplanen

Det finns ett stort engagemang för området i områdesteamet, och det är mycket positivt som händer i alla de verksamheter som deltagarna i områdesteamet representerar. Områdesteamet har upprättat en handlingsplan med både förebyggande och främjande insatser för att förändra de risk- och skyddsfaktorer som kan påverka barn och ungas utveckling negativt. Till exempel identifierade områdesteamet 2021 det evidensbaserade familjeprogrammet *Främja Goda Val* som man planerar att erbjuda till föräldrar och vårdnadshavare i området. Det pågår även en mängd främjande aktiviteter och insatser i området för att påverka barn och ungdomars positiva utveckling. En aktivitet man ville göra var att uppmärksamma området genom samtal med politiker vilket nu har påbörjats genom Forum för demokrati och mänskliga rättigheter. Våren 2024 gör områdesteamet en ny uppföljning av arbetet med risk- och skyddsfaktorer i området. Mer information finns att läsa i områdesteamets områdesprofil och handlingsplan.

3. Metodreflektioner

Ansatsen

Dialogerna utgår ifrån en ansats där följande aspekter har varit vägledande:

CTC-arbetet som bakgrund och utgångspunkt. Det arbete som sker i området genom områdesteamet och den data som samlas in exempelvis via enkäter har bidragit till de aktuella dialogerna på olika sätt. Det handlar då om en förståelse för områdets karaktär, vilka risk- och skyddsfaktorer som präglar området samt vilka aktörer från området som kan och bör bjudas in. Bakgrundskunskapen om området som har samlats in tidigare genom områdesteamets arbetsprocess har även inneburit att de frågor som har ställts till deltagarna har kunnat utvecklas. Det material som tillkommer från dialogerna har i sin tur bidragit till att ny information har tillkommit om området.

En inlyssnande ansats. I planeringen av dialogträffarna har utgångspunkten varit att frågor som rör delaktighet och inkludering för de boende i Bellevuegården och Lorensborg skulle belysas inom ramen för dialogerna. Samtidigt har ansatsen varit explorativ och ledstjärnan har varit att dialogen skulle vara inlyssnande och utgå ifrån de boendes perspektiv. Tanken har varit att deltagande politiker och tjänstepersoner skulle lyssna och ställa frågor men inte styra samtalet alltför mycket. Syftet bakom en sådan ansats har varit att få ett "bottom-up"-perspektiv på områdets utveckling. I dialogerna har det därför funnits en strävan efter att deltagarna skulle få, för att citera historikerna Kathryn Anderson och Dana C. Jack, "the opportunity to tell her own story in her own terms (Anderson & Jack 1998; 157)." De menar att konsten att lyssna är avgörande för att generera ny kunskap och nya insikter ur ett intervjumaterial. Då dialoger kan sägas vara en sorts gruppintervjuer är bedömningen att en sådan ansats är fruktbar även här. Det gäller inte minst då deltagarna representerar verksamheter eller är boende ett i område där man inte så ofta får komma till tals och förmedla sin bild av situationen. Med tanke på den valda ansatsen har det funnits en strävan, när de olika dialogmötena har dokumenterats, att i den mån det har varit möjligt anteckna rena citat från deltagarna och inte bara skriva ner sammanfattande referat. Detta för att möjliggöra att deltagarna får komma till tals i rapporten med sina egna ord.

Materialets karaktär: några reflektioner

Det material som framkommit ur dialogerna har bearbetats och tematiserats och en övergripande analys har gjorts av materialets kvalitéer. Ur denna analys görs följande observationer och reflektioner:

Det är uppenbart att aktörer och boende är djupt engagerade i frågor som rör trygghet, delaktighet, föräldraskap och områdets utveckling. Det finns en konsensus om att förändring är önskvärd i riktning mot ett tryggare och mer välmående område. Det är viktigt att påpeka att den problembild som målas upp inte kommer ifrån att ledande frågor har ställts om otrygghet, droger och andra sociala problem utan att det är teman som tas upp av de boende själva. Det är även viktigt att komma ihåg att när medborgare träffar politiker handlar många frågor om det som inte är bra och om det som medborgaren önskar förändringar av. Detta speglas i rapporten.

I de dialoger som hölls under hösten 2023 i Bellevuegården och Lorensborg var de som uttalade sig i dialogerna i huvudsak aktörer som har någon typ av offentlig verksamhet eller förening i området, unga män samt personer som har bott en längre tid i området. De grupper som inte hördes i samma utsträckning var exempelvis föräldrar (vilket var det som var planerat initialt). Det hade också varit intressant att exempelvis höra unga kvinnor boende i området eller företagare för att få en bild av hur de upplever sin situation och områdets utveckling. Det är perspektiv som kan beaktas i kommande dialoger.

Till sist är det dock värt att nämna att ett 30-tal personer har uttalat sig om områdets utveckling (denna siffra omfattar de två dialogmöten som hållits i september och november). De betraktelser och berättelser som kommer ur dialogerna bekräftar och ger röst åt den kunskap som redan har synliggjorts i CTC-teamets analyser av området. Samtidigt har dialogerna gett nya vinklar och dimensioner på redan kända problem och företeelser i området.

Lärdomar inför kommande dialoger

Då dialogen i området Bellevuegården och Lorensborg var den första områdesbaserade dialogen har metoden utarbetats efter hand och ett antal reflektioner och lärdomar har gjorts utifrån det arbete som har genomförts. Arbetsgruppen med tjänstepersoner som har planerat och samordnat arbetet med dialogen lämnar följande reflektioner, förslag och rekommendationer inför kommande områdesbaserade dialoger:

- Att utgå ifrån CTC-arbetet, den kunskap som finns i områdesteamet och lokala behov har varit en bra utgångspunkt när teman och inbjudningar av deltagare har planerats. Utvecklingsledarens och områdesteamets kontaktnät har varit en tillgång och en bra ingång för arbetsprocessen.
- Vid det första dialogtillfället fick de inbjudna aktörerna möjlighet att inför mötet förbereda en kortare reflektion kring hur de uppfattar området Bellevuegården/Lorensborg. Detta fick de sedan presentera på cirka en minut. Tjänstepersonerna som arbetat med dialogprocessen drar slutsatsen att det har varit ett fruktbart angreppssätt då det blev en fokuserad och tidseffektiv redogörelse.
- Arbetsgruppen som har arbetat med att planera och dokumentera dialogen bedömer även att det har varit en framgångsfaktor att utgå ifrån relativt öppna frågeställningar och teman. Det har inneburit att de boende i området har fått möjlighet att ta upp och prata om de frågor som de tycker är viktiga.
- En lärdom är hur rapporten också bättre kan omhänderta allt det positiva som vi stött på i processen runt dialogerna. Det gäller inte minst det stora engagemang för området som vi mött hos de boende och de aktörer som har deltagit. Det är viktigt att poängtera att det finns en stor vilja till förändring och att de som deltagit är engagerade i sitt område.
- Arbetsgruppen bedömer även att det skulle vara en fördel att utgå ifrån samma frågeställningar i kommande områdesbaserade dialoger. Det skulle medföra att det går att göra jämförelser mellan olika delar av staden samt att en mer övergripande bild av hur Malmöborna uppfattar sina möjligheter till delaktighet kan tecknas.
- En annan rekommendation är att organisation, roller och tidplan för genomförande av kommande dialoger blir tydligare så att processen för att samordna och återkoppla information till relevanta aktörer blir tydligare.

4. Röster från området

I denna del av rapporten presenteras en redogörelse för det som har framkommit inom ramen för de olika dialoger som har hållits med aktörer och boenden i Bellevuegården och Lorensborg. Materialet presenteras utifrån en rad olika teman som framträder ur materialet.

Områdets karaktär

Några ögonblicksbilder och tillbakablickar

Området beskrivs genomgående av deltagarna som ett utsatt område men att det också finns skillnader gentemot en del andra utsatta områden i Malmö. Flera av deltagarna anger att, till skillnad från en del andra områden såsom Rosengård och Kroksbäck, så finns det inte ett livaktigt civilsamhälle. Området beskrivs av en deltagare som ett ”parentesområde – vi bor här men gör inte så mycket annat här.” Ytterligare en beskrivning som görs av området är att det är ett område som ligger mitt i staden. Samtidigt gör närheten till andra områden i centrala Malmö att skillnaderna gentemot dessa områden därför syns tydligare:

”Det är nära till stan, till MFF, nära till mycket men de som bor där ser också att det ser bättre ut på alla områden i de områden som är nära.”

Området beskrivs även av en deltagare som ett område som består av två områden som har ganska olika karaktär. En representant beskriver situationen på följande sätt:

”Området är uppdelat i två och det är helt skilda upplevelser. Jag har inte så mycket att säga om Bellevuegården men det handlar om att se till att skyddsfaktorer är på plats. Lorensborg - det är en helt annan bild. Det är drogförsäljning, ett antal killar som är drivande men vi har gjort mycket. Det upplevs som att det börjar gå framåt.”

En annan deltagare anger att intrycken från området kan skifta från dag till dag och att ”ena dagen är allt bra och andra dagen ser det inte alls bra ut.” Andra deltagare anger även att det är en hög in- och utflyttning i delar av området samt att det finns spänningar i området mellan de som trivs och som vill bo

kvar och de som flyttar in och bor en kortare tid i området. En annan deltagare reflekterar kring det bästa och det sämsta med området:

”Jag börjar med det bästa: det är nära till parker, till bussförbindelser, till centrum. Det negativa är utvecklingen med tanke på brottslighet, otrygghet och droger. Folk växer upp, bildar familj och sedan flyttar man. Det har blivit ett problem med droger, polisen är här tre gånger om dagen”

En deltagare som har bott länge i området reflekterar på följande vis om områdets utveckling under de senaste trettio åren:

”Det är mycket som påverkar områdets utveckling. Jag har sett Malmö utvecklas i 30 år. Det bästa i området är människorna och det är människor som har stora resurser men det är svårt att engagera dem. Man ska börja i förskolan och det är föräldrarna som man ska engagera. Det är den fysiska miljön som är det bästa här, det är därför som jag stannar. Det har varit många misslyckade och lyckade projekt här såsom Storstadssatsningen. Men det är inte permanent. Det är en ond cirkel. Det behövs en permanent lösning här. Det handlar inte bara om att bygga. Förtätningen - jag tycker att förtätningen försämrar. Vi behöver göra något i förebyggande syfte. Det är bra med polisens insatser men det behövs ha en långsiktig plan. Det här har varit ett glömt område.”

En annan deltagare menar att de personer som befolkar området har en egen karaktär (även om hen inte utvecklar vad den karaktären består i):

”Självaste personerna här i Lorensborg har en egen karaktär.”

Ytterligare en deltagare beskriver att det finns en problematik med råttor i området:

”Sedan har vi råttproblematiken.”

Frånvarande vuxna

Många av deltagarna målar upp en bild av både yngre och äldre barn som är ute sent på kvällar utan tillsyn av vuxna. De vuxna är på olika sätt, och av olika skäl, frånvarande. En av mötesdeltagarna beskriver situationen på följande sätt:

”Barn är ute till tio, elva och tolv på kvällarna och det är droger, inbrott och mycket kontakt med områdespolisen, de är där dagligen.”

Andra deltagare pratar om hur bristen på närvarande föräldrar som stöttar och sätter gränser bidrog till att de själva inte har förmått klara av skolgången och att de därför både har dåligt självförtroende och svårt att få ett arbete idag. En av deltagarna berättar:

”Jag hoppade av skolan efter nian, det är därför jag har hamnat på den plats jag är nu. Min fru kan söka olika jobb men inte jag. Om det är något man ska fixa så är det skolan men jag hade inga föräldrar som sa till mig. Man ska inte sätta det ansvaret på ett barn. De var inte så kunniga när det gäller att hjälpa mig med de små enkla sakerna som att borsta tänderna eller att gå upp i tid och komma i väg till skolan. Man kan inte lämna en skål godis till ett barn...”

”Min mamma hade fem barn. Det är svårt att hålla koll på dem och det var fyra olika skolor, hyran och maten.”

De unga som inte fått så bra stöd från sina föräldrar uttrycker även att de hade önskat en annan typ av relation med sina föräldrar. En relation där föräldern var närmre och mer som en vän:

”Man ska vara vänner med sina barn.”

Även om många av deltagarna på olika sätt lyfter fram frånvarande föräldrar samt föräldrar som av olika skäl inte fungerar väl som ett problem i området så finns det även deltagare och aktörer som i dialogerna vill nyansera bilden. De menar då att det inte bara handlar om föräldrar som har bristande kunskap, förmåga eller vilja när det gäller att få till ett fungerande föräldraskap. Det som då lyfts fram är att många föräldrar har arbeten där de måste vara på plats på kvällar och helger, exempelvis för att de arbetar inom vården eller LSS. Andra har osäkra anställningar där de måste rycka in på kort varsel. De menar att

bilden av de frånvarande föräldrarna behöver nyanseras och förstås utifrån dessa förutsättningar.

”Många föräldrar har sådana jobb att de kommer hem sent, exempelvis LSS, därför har de inte koll på sina barn.”

En annan sak som framkommer ur dialogen är att föräldrar som behöver stöd är rädda för att be om hjälp för att det finns en rädsla för att man ska bli straffad eller att barnen ska tas ifrån familjen:

”Man är rädd för socialen, man vågar inte be om hjälp, för att man blir rädd att bli straffad eller att bli av med sina barn.”

Det är också värt att nämna att föräldrar är en heterogen grupp och att den bild som målas upp ovan inte heller kännetecknar alla föräldrar i området.

Otrygghet, droger och generationskonflikter

Ett återkommande tema i dialogerna är att området upplevs som otryggt att vistas i, att det finns problem med droger samt att det finns en del spänningar mellan yngre och äldre. Att det inte finns ett livaktigt civilsamhälle anges som en viktig bidragande faktor till den upplevda otryggheten i området.

Droger och drogförsäljning i området nämns som ett problem av flera av deltagarna. En av mötesdeltagarna anger även att man hittar lustgastuber på många ställen. Samtidigt anger vissa deltagare att den grupp av personer som säljer droger och/eller skapar annan otrygghet är en relativt liten grupp. Vissa mötesdeltagare anger även att i alla fall en del av drogförsäljningen sker av personer som inte bor i området.

Andra deltagare berättar att de upplever att även om det känns mindre oroligt i området på senare tid så finns det ett problem med grannar som skräpar ner. Flera av mötesdeltagarna beskriver även att det finns spänningar mellan yngre och äldre i området. De beskriver situationen på följande sätt:

”De äldre är rädda för unga som är ute.”

”Jag var med på ett boendemöte på Lorensborg för ett år sedan och det var främst äldre där. De är otrygga och det finns meningsskiljaktigheter mellan äldre och unga. De unga

känner av att andra är suspekta mot dem och det blir en självuppfyllande profetia.”

Deltagarna berättar även att bänkar har tagits bort på vissa håll i området. Problemet är att unga som vistas tillsammans utomhus istället har börjat hänga i trappuppgångar vilket skapar en otrygghet för de boende i de aktuella husen.

Flera av deltagarna ger uttryck för en stor frustration över den aktuella situationen med personer som skapar otrygghet i området och/eller är kriminella. Samtidigt som de förstår att arbetslöshet och sociala problem är orsaker till situationen, samt att det krävs flera olika typer av åtgärder, så upplevs det att det krävs akuta åtgärder för att komma tillrätta med problemen.

”Jag vill gärna tillägga att det finns bra ungdomar men man blir inte så glad när de kommer fram och frågar mig om jag vill köpa (droger). Det är som att de vill testa en men man får ju ingen bra relation när de håller så sådär...”

”Kravet på dem är gigantiskt att de ska komma ur kriminaliteten men vad ligger på oss? Vi möter de här unga som är sysslösa...det finns ingenstans att sitta, ingenstans att vara. Vi har en lokal och det roligaste de vet är att sätta fart på oss.”

Samtidigt pratar både yngre och äldre i dialogerna om betydelsen av att göra det man kan för att skapa ett gott klimat i området. Det handlar då om att göra sitt bästa för att vara vänlig och hjälpsam i vardagen, att lösa potentiella konflikter genom att samtala samt att tänka på vad inkludering egentligen betyder och hur man kan få till det i vardagen. En av de yngre männen uttrycker det på följande sätt:

”Jag kan förstå att man tycker det (att området kan upplevas som otryggt) men vi känner inte så. Vi lever i vår egna värld här och det händer att man blir rädd för oss men vi bemöter alltid trevligt. När vi ser en mamma som bär kassar så hjälper vi till, det spelar ingen roll om det är någon som vi känner eller inte.”

En äldre kvinna berättar att det ändå har fungerat bra att försöka ha ett samtal med unga som är stökiga samt att de unga faktiskt uppskattat att samtala med

henne. Hon menar att dessa unga behöver någon som lyssnar på dem och kommer med livsråd:

”De unga säger till mig; det är bra att man kan snacka om det. De säger det själv ’det är bra att vi kan snacka’. Om det fanns någon som var utbildad... han har kommit flera gånger och frågat: vad ska jag göra med det här? Det skulle göras mer av den grejen.”

En lösning som flera deltagare anger är även att det offentliga rummet blir mer ”befolkat” av personer som bor i området samt av civilsamhälle och andra offentliga aktörer. Följande citat kan ses som representativt av vad som framkom:

”Folk är rädda för att ”kommitta” sig, att lägga sig i och befolka uterummet. Om alla sitter inne och tittar på varandra så skapas de här myterna. Vi behöver befolka det offentliga rummet och någon måste prata med de här ungarna. Den här sociala kontrollen behöver komma tillbaka.”

Tristess, stigmatisering och upplevelsen av utanförskap

De unga män som deltog i den andra dialogen fick möjlighet att reflektera över hur de har upplevt att växa upp i området, om skolan och arbetslivet och vad som kan göras för att vända utvecklingen i riktning mot att fler personer i området ska känna sig delaktiga och få ett meningsfullt liv. Samtalet rörde sig runt teman som tristess, stigmatisering, bristande självförtroende och bristande tillit till andra samt att möjligheter att starta ett nytt liv och utbilda sig inte upplevs finnas för dem i praktiken.

De unga männen beskriver en vardaglig tillvaro präglad av tristess men även att de i vardagen ofta känner sig utpekade och stigmatiserade. De känner att ingen förväntar sig något av dem samt att de försöker göra rätt men ändå blir det fel. De uttrycker sina känslor på följande sätt:

”Varje dag går ut på att man ska träffas på morgonen och då är frågan vad ska vi göra idag? Det är en av de svåraste frågorna - att acceptera att man inte har något att göra. Att

ha ett jobb att gå på det hade fått mig att gå och lägga mig i tid.”

”Det finns alltid fel bilder av oss för att vi är en grupp och man ringer polisen.”

”Polisen misstänker oss för många olika saker.”

”Alla vi här försöker att inte gör något dåligt men ibland kommer polisen ändå.”

”Alla vi har ett mål men det är svårt för vi försöker göra rätt men det blir ändå fel.”

Samtidigt menar de unga männen att det är viktigt att ha en framtidstro och att tänka att saker och ting går att förändra till det bättre:

”Det finns alltid en möjlighet att förändra.”

”Jag har en vän som har gjort skit men han har kunna vända det och göra bra saker.”

När det gäller de unga männen var några arbetslösa och någon hade ett arbete. Det som dock var gemensamt var en upplevelse av skolmisslyckande och att skolgången hade upplevts som utmanade. De är medvetna om att det finns möjlighet att gå på Komvux för att skaffa sig ytterligare utbildning men tröskeln upplevs som hög och självförtroendet när det gäller studier är lågt. Ett annat problem är att situationen upplevs som hopplös när man har en prick i polisregistret eftersom det då kommer att vara svårt att få ett arbete oavsett utbildningsnivå. De unga männen uttrycker sin situation på följande sätt:

”Jag arbetar men det gick inte bra i skolan.”

”Jag har vänner som går på Komvux men det känns som att vi springer efter målen, det känns som att man bara ramlar och alla väntar sig att det ska gå illa.”

”Jag tror att det är likadant för oss alla. I skolan hade jag behövt någon som kunde förklara flera gånger. Du vet att det finns Komvux men problemet är att du inte litar på din kapacitet. Om du inte kunde räkna ut vad två blåbär blir tillsammans hur ska du då klara av vuxenutbildning? En

coach hade varit en bra grej, men vilken slags coach? Han har inte samma uppväxt, hur ska han då förstå?”

”Många unga som inte får jobb hamnar i polisregistret och sedan får man inte jobb. Jag är en av dem, det är verkligen viktigt att få en ny chans och att inte bara få hat.”

”Vi får kämpa lika mycket som ni kämpar men det måste komma från båda hållen.”

”Idag när jag bestämmer att jag ska göra något så känner jag att sekunden när jag kommer in där (på utbildningen), hur ska jag klara av detta? Ska jag skämma ut mig så här?”

Ett framträdande tema i dialogen med de unga männen är att även om det finns vänner och sociala sammanhang så är både tilliten till andra och till samhället lågt. Det är svårt att fullt ut lita på att det finns någon annan som kan hjälpa och stötta när det är kämpigt. De uttrycker sina tankar på följande sätt:

”Nu försöker jag bara göra mitt jobb. Ingen fanns för mig innan. Jag fick lära mig själv att ramla, att kämpa själv men nu man gör sin grej och fortsätter framåt...”

”Idag känns det som att jag inte kan lita på någon. Men om någon ska ställa frågor till mig, när även en vän sviker, då litar man inte på att någon kan hjälpa en...”

”Man vaknar ihop, man gör grejer ihop, men i slutet av dagen vill vi till olika ställen, vi tänker på olika sätt.”

Delaktighet, inkludering och demokrati

Flera av mötesdeltagarna tar upp frågor som rör delaktighet, inkludering, demokrati och möjligheter att påverka både i närområdet och i ett större perspektiv. Det som lyfts är bland annat vikten av att de unga i Bellevuegården och Lorensborg känner sig mer inkluderade och intresserade av demokratiska processer, att de kan känna att de kan vara med och påverka samt att det för många unga kan kännas svårt att veta hur de kan vara med och påverka. Det som även lyftes är att det också är viktigt att de vuxna blir mer delaktiga. Exempelvis lyftes följande:

”Det är ett ansvar som vi har som vuxna: hur ser vi till att bidra med de här sakerna som gör att unga känner sig mer inkluderade? Hur får vi fler unga intresserade av demokrati? Hur kan vi bidra till det så att inte unga dras till normbrytande beteende som ett sätt att få uppmärksamhet?”

”Många unga känner inte att de är med och fattar beslut, man känner inte att man har en möjlighet att påverka i det egna området. Vi har jobbat med detta med Stena fastigheter. Andra nivåer känns för avlägsna.”

”Delaktighet i närområdet är viktigt.”

”Vi behöver få föräldrarna att haka på och vuxna måste känna att det finns kanaler att bli delaktiga i.”

”Den representativa demokratin har ’åkt ifrån’ lokalsamhället, samhället blir mer abstrakt och många unga känner sig vilsna; vad ska jag fatta beslut om? Hur kan jag göra det?”

”Det räcker inte att prata och undervisa om demokrati, vi behöver ’vara demokrati’.”

Förtätningen är ytterligare en fråga som engagerar vissa av deltagarna. Här menar en av deltagarna att om en motsvarande förtätning hade gjorts i ett socioekonomiskt starkt område så hade det väckt protester:

”Man måste satsa på det som de boende vill ha. Det här med förtätningen, förtätning i områden som inte är socioekonomiskt svaga, det skulle bli stora protester. Det är mycket fokus nu på att det ska flytta in personer som inte är här nu, med andra ekonomiska resurser.”

5. Vad kan göras för att öka delaktigheten?

De lokala aktörernas bild

Deltagarna vid det första dialogtillfället fick reflektera över vad som krävs för att öka delaktigheten i området. Frågeställningen som de fick arbeta med var följande:

- Vad är det vi tänker att vi (eller de vi arbetar för) behöver för att känna oss delaktiga och inkluderade i vårt område specifikt, samt i Malmö i stort?

Nedan följer en redogörelse för vad som framkom i det första dialogtillfället i september samt ur de möten som hölls med några av aktörerna och kommunalrådet för demokrati och mänskliga rättigheter. De synpunkter som framkom och som är rena förslag till åtgärder redovisas i det sista avsnittet ”förslag”. Sammanfattningsvis menar de aktörer som har deltagit i dialogen att:

Det görs mycket bra aktiviteter i området för att öka delaktigheten men mer kan göras för att öka samverkan mellan olika aktörer så att man blir en sammanhållen kedja. Mer kan även göras för att stärka civilsamhället i området. Inte minst är det viktigt att utveckla samverkan kring de barn och unga som är utsatta och inte får sina behov tillgodosedda. En faktor som skulle underlätta är om möjligheterna till långsiktig finansiering av olika verksamheter blir bättre. Staden kan också bli ”mer närvarande i området.” Det skulle också vara bra med fler aktiviteter som samlar olika grupper i området – det skulle stärka delaktigheten och sammanhållningen. Neutrala mötesplatser såsom biblioteket är viktiga. Fastighetsägarna är också en viktig aktör för att fånga upp lokala behov då de har mycket kontakt med de boende i området. För övrigt nämndes av flera olika aktörer att det finns ett stort behov av lokaler. Det handlar då dels om lokaler att hyra, dels om mindre lokaler för föreningar.

Det finns grupper som hamnar utanför på olika sätt och som har hinder att bli delaktiga. Exempelvis finns det deltagare som menar att de ser att det inte finns någon plats för de äldre att vara, att det är många unga som har svårt att hitta ett arbete samt att de som är arbetslösa under längre perioder inte kan ”hänga med” de som har ett arbete. De ser även att män som inte har ett arbete ofta fastnar i en romantiserad bild av hemlandet när man inte får en given plats i det nya samhället. De får psykisk ohälsa och har svårt att delta i

prosociala sammanhang i närområdet. De flesta aktiviteter är sådana som man ska anmäla sig till och boka in sig på – något som då utgör en tröskel för deltagande. När unga ser att deras föräldrar har svårt att få ett arbete känner de sig mindre motiverade att delta i studier.

Ur dialogerna framkom även ett antal goda exempel varav några redovisas här:

Flera initiativ har tagits på Lorensborgsskolan för att öka involveringen av både elever och föräldrar. Ett initiativ som tagits på Lorensborgsskolan är att de har arbetat med ökad involvering av elever. Bakgrunden till initiativet var att skolans regler inte följdes i den utsträckning som man från skolans håll önskade. Då började man involvera elever från sex års ålder och barnen fick vara medskapande i skolans regler. Eleverna fick delta i elevhearings där de fick vara med och bli hörda och uttrycka sina åsikter. De effekter som uppstod av detta arbetssätt var bland annat att de tog större plats, de blev vana vid att uttrycka sina åsikter samt att skolans regler i högre utsträckning följdes. Man har även anställt personer boende i området vilket har skapat en ökad trygghet för eleverna.

På Lorensborgsskolan anger man även att det är utmanande att få ett föräldraengagemang i skolan men att man har arbetat på olika sätt för att få en ökad involvering av föräldrar. Från skolans håll menar man att det är viktigt att förstå att det finns olika skäl till att föräldrar i låg utsträckning är delaktiga på exempelvis föräldramöten. Informationen kan vara olika tillgänglig i praktiken för olika grupper, till exempel på grund av bristande språkkunskaper eller för att föräldrarna inte är så digitaliserade. Det kan även handla om att man inte förstår värdet av att vara involverad i skolgången eller för att de är stressade eller har sociala problem. Ett sätt att arbeta för att bättre nå ut till föräldrarna är att man har använt bildstöd för att kunna kommunicera bättre med vissa grupper av föräldrar.

Hemmaplans Sociala Idrottsförening samverkar med

Lorensborgsskolan. Det innebär i praktiken att man har fått tillgång till skolan och att man kan använda vissa av deras lokaler. Att vara med i föreningen kostar 50 kronor per termin och de har lyckats med att få 150 barn att bli aktiva i föreningen. Föreningen samverkar även med flera av aktörerna i CTC:s områdesteam och har nu genom samarbete fått tillgång till en egen lokal i området. Att föreningens arbete har blivit framgångsrikt när det gäller att involvera barn och föräldrar handlar enligt föreningen om att verksamheten har låga trösklar. Det är inte så dyrt att delta och samverka med skolan gör att föräldrarna känner sig trygga med verksamheten.

Konkreta förslag

Nedan följer en redogörelse för olika typer av konkreta förslag som framkommit i dialogerna från boende och aktörer i Bellevuegården och Lorensborg. I redogörelsen görs inte någon typ av värdering av förslagen eftersom en sådan utredning inte ligger inom ramen för uppdraget. Till exempel har inte arbetsgruppen som har arbetat med uppdraget tagit reda på om det finns åtgärdsförslag där åtgärderna redan finns. Om det är så att åtgärder finns som Malmöborna inte känner till så finns det ett värde i att diskutera om informationen om dessa kan nå ut bättre. Inte heller presenteras vilka aktörer eller grupper av individer som har lagt förslaget. Detta för att vissa förslag har kommit från flera olika personer/aktörer samt för att det ger en samlad bild av dialogerna.

De konkreta förslag som kommer fram i dialogerna handlar dels om stora övergripande samhällsfrågor som vikten av att arbeta kompensatoriskt för att bidra till att alla elever ska få en bra utbildning och att arbetslöshet är grunden till många av de problem som finns i området. Det framkommer att det är viktigt för områdets utveckling att unga människor erbjuds möjlighet att etablera sig på arbetsmarknaden även om de finns med i belastningsregister eller har andra behov. Dels framkom även förslag om förändringar i närmiljön såsom att tillhandahålla fler lokaler eller att satsa på civilsamhället. Nedan följer en redogörelse över de förslag som framkom.

Lokaler, offentliga platser för socialt umgänge, civilsamhälle och delaktighet

I dialogerna framkom det en mängd olika förslag som handlar om att utveckla civilsamhället samt olika aktiviteter och åtgärder för att utveckla delaktigheten och den sociala samvaron i området. De aktörer och individer som lämnade förslag ansåg att det bör satsas på följande:

- Fler lokaler för föreningar eller för annan verksamhet.
- En lokal där man exempelvis kan träna kampsport men som också har flera olika funktioner. Det skulle vara bra med en mötesplats där barn, unga och föräldrar kan mötas.
- Olika insatser som stödjer civilsamhället i området.
- Att nå ut till barn, unga och vuxna om de kanaler/instanser som finns där man kan bli delaktig.

- Att undersöka vad det är som gör att föräldrar och andra grupper i området inte är delaktiga; exempelvis i nattvandring, föräldramöten eller föreningar.
- Olika typer av event som samlar olika grupper och personer med olika åldrar i området.
- Föreningslotsar så att vi kan lotsa in folk i vad de kan göra och stötta dem att bilda föreningar med mera.
- Fler mötesplatser för äldre.
- Fler prosociala mötesplatser där det finns en låg tröskel att delta.
- Att det offentliga och andra aktörer placerar fler större event i området.
- Ungdomsråd.
- Att äldre kan vara volontärer på exempelvis biblioteket.
- Att satsa på odlingslotter.

Föräldrastöd och coachning

I dialogerna framkom det en mängd olika förslag som handlar om att utveckla föräldrastödet samt stöd och coachning till unga i området. De aktörer och individer som lämnade förslag ansåg att det bör satsas på följande:

- Det finns behov av en familjecentral, en öppen förskola samt en föräldraförening.
- Det finns behov av att socialtjänsten tillhandahåller anonymt stöd till föräldrar som behöver hjälp och stöd i sitt föräldraskap.
- Det finns behov av en coach eller annat samtalsstöd som kan stötta och hjälpa unga och vara en samtalspart när det gäller livsval, studier och arbete.
- Det finns behov av att det offentliga och andra aktörer som möter föräldrar blir bättre på att kommunicera och samtala med föräldrar med olika kulturella bakgrunder.
- Att fler vuxna behöver bidra i värdegrundsarbetet med våra barn.

Samverkan, stöd från det offentliga och trygghetsskapande åtgärder

I dialogerna framkom det en mängd olika förslag som handlar om hur samverkan och stödet från det offentliga kan utvecklas. Det framkom även förslag på trygghetsskapande åtgärder. De aktörer och individer som lämnade förslag ansåg att det bör satsas på följande:

- Många offentliga aktörer och civilsamhällesaktörer gör olika typer av insatser men mer kan dock göras för att det som görs blir en sammanhållen kedja.
- Föreningar i området behöver ett mer långsiktigt stöd för att kunna planera sin verksamhet.
- Det behövs en långsiktig plan för att komma tillrätta med de problem som finns i området.
- Det behövs jobb för unga som finns i belastningsregistret.
- Det behövs ett mellansteg eller stöd för unga som känner sig otrygga och osäkra när det gäller att påbörja en utbildning inom vuxenutbildningen.
- Det finns ett behov av att få fler att vistas i det offentliga rummet samt att delta i nattvandring. Förslaget är även att olika aktörer funderar på om hur man kan nå ut bättre med information om nattvandring.
- Fastighetsägarna borde ha egna trygghetsvårdar.

Käll- och litteraturförteckning

Catalano & Hawkins (1996). The Social Development Model: A theory of antisocial behavior. University of Washington

Andersson & Kathryn & Dana C. Jack (1998): ”Learning to listen”, Interview techniques and analyses, The oral history reader, (eds) Perks, Robert & Thomson, Alistair, Routledge, London.

Holmberg, Sören & Rothstein, Bo (2022): Social tillit i höglärandet Sverige, SOM institutets temaserie.

Låt fler forma framtiden! SOU2016:5, Betänkande av 2014 års Demokratiutredning – Delaktighet och jämlikt inflytande, Stockholm: Elanders AB

Malmö stad: Tjänsteskrivelse. Forum för demokrati och mänskliga rättigheter – Rapport 6 – Dialogmöten 2020-2022. Resultat och framtida utmaningar. STK – 2023 – 324

Malmö stad: Områdesprofil. Område E.Uppdatering 2022. Bellevuegården, Dammfri, Kronborg, Lorensborg, Pildammsparken, Stadion och Ärtholmen. Mars 2022

Malmö stad: Handlingsplan Område E uppdaterad 2022 Bellevuegården, Dammfri, Kronborg, Lorensborg, Pildammsparken, Stadion och Ärtholmen 2021-2031.